

Referanser: KM 18/84, KM 18/86, KM 18/87, KM 09/88, KM 18/96, KM 10/00, KM 11/00, KM 06/03, KM 13/03, KM 05/04, KM 11/08, KM 12/08, KM 11/10, KM 12/12, KM 04/13, KM 10/13, KM 05/14, KR 34/12, KR 50/12, KR 30/13, KR 49/13, KR 67/13, KR 47/14, KR 48/14, KR 15/15, KR 15/16, KR 53/16, KR 12/17

Arkivsak: 17/00219-4

Saksdokumenter:

Høringsnotat - nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet
Forslag til nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet.docx

Høringsnotat - nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet

Sammendrag

Det kirkelige demokratiet har gjennomgått en utvikling gjennom kirkevalgene i 2009, 2011 og 2015. På bakgrunn av evalueringen av og erfaringer fra kirkevalget i 2015, foreslås det å sende på høring en sak om nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Det legges opp til å utarbeide to høringsnotater, en kortversjon og en fullversjon. Kortversjonen tar sikte på å hjelpe menighetsråd og andre høringsinstanser til å sette seg inn i de viktigste spørsmålene i saken. Fullversjonen går dypere inn i problemstillingene.

På bakgrunn av høringen vil Kirkerådet utarbeide et forslag med sikte på behandling på Kirkemøtet i april 2018.

Forslag til vedtak

Kirkerådet ber direktøren sende saken på bred høring med de endringer som ble foreslått i møtet.

Saksorientering

Bakgrunn

Det kirkelige demokratiet har vært i utvikling over tid, særlig som følge av demokratireformen fra og med kirkevalget i 2009. Etter hvert valg har det vært fremmet forslag om regelendringer. Kirkemøtet vedtok i april 2014 nye regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet og for valg av menighetsråd. Disse bygde på erfaringer høstet fra kirkevalgene i 2009 og 2011 i perioden hvor det ble gjennomført en demokratireform i Den norske kirke.

Kirkevalget 2015 ble gjennomført 13.–14. september 2015. I etterkant av valget behandlet Kirkerådet 14. mars 2016 en sak om evaluering av Kirkevalget i 2015 (sak KR 15/16), basert på en evalueringsrapport fra KIFO – Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning.

Ved forrige revidering av valgreglene tok Kirkemøtet i 2013 først stilling til overordnede prinsipper og føringer for det videre arbeid med valgreglene, før Kirkemøtet 2014 tok stilling til de mer detaljerte bestemmelsene. Av tidsmessige grunner har det ikke latt seg gjøre med en slikt tottrinns behandlingsmåte i forkant av kirkevalget i 2019. Det innebærer at Kirkemøtet i 2018 vil ta stilling til både overordnede problemstillinger og et konkret, detaljert regelforslag.

Kirkerådet drøftet i sitt møte 5.–7. oktober 2016 et saksdokument som reiste noen overordnede problemstillinger i hovedlinjene i nye regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet, jf. sak KR 53/16. På bakgrunn av Kirkerådets samtale er det arbeidet videre med nye valgregler.

Kirkerådet har i forbindelse med arbeidet med høringsnotatet hatt kontakt med ulike fagmiljøer og instanser. Blant disse kan nevnes:

- Møte med Valgdirektoratet den 27. oktober 2016.
- Studiereise til Svenska kyrkans valkansli i Uppsala 6. desember 2016.
- Møte med valgrådgivere fra bispedømmerådene 18. januar 2017.
- Møte med representanter fra Døvekirken 23. januar 2017.

I tillegg har det vært hentet inn innspill fra valgforskere ved Universitetet i Oslo og Institutt for samfunnsforskning.

Høringsnotat – kortversjon og fullversjon

Høringsnotatet er delt inn i sju deler. Del 1 gir en bakgrunn for saken. Del 2 drøfter noen overordnede problemstillinger. Fra og med del 3 følger delene og kapitteloverskriftene oppbygningen til det foreslåtte regelverket. Vedlagt notatet følger Kirkerådets forslag til nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Høringsnotatet belyser ulike løsningsalternativer på de mest omdiskuterte punktene. I samarbeid med Kirkerådets arbeidsutvalg er det ikke lagt opp til at Kirkerådet tar stilling til disse på det nåværende tidspunkt. Dette gjelder særlig temaene som reises i avsnitt 2.1, 2.2 og 2.3. Det legges opp til at Kirkerådet avventer tilbakemeldingene fra høringen før det trekker sine konklusjoner i sin anbefaling til Kirkemøtet. Når det gjelder de mer tekniske og mindre omdiskuterte punktene er det av hensyn til regelutforming, foreslått lagt inn et foreløpig forslag fra Kirkerådet.

Det legges opp til å utarbeide to høringsnotat, en kortversjon og en fullversjon. Fullversjonen er vedlagt i sin helhet.

Det skal utarbeides en kortversjon som vil ta opp de viktigste problemstillingene på rundt ti sider, med sikte på å gjøre det lettere for høringsinstansene å ta stilling til de viktigste spørsmålene. Av kapasitetshensyn har det ikke vært mulig å utarbeide kortversjonen før fullversjonen ble ferdig og sendt ut til Kirkerådets medlemmer. Denne kortversjonen vil bli ferdigstilt administrativt i etterkant av Kirkerådets behandling av høringsnotatets fullversjon, på bakgrunn av fullversjonen.

Når det gjelder utformingen av forslaget til nye regler, er det ikke utarbeidet fullstendige regeltekster til alle alternativene som løftes frem i høringsnotatets del om overordnede problemstillinger. Dette er en følge av at høringsnotatet foreslår en rekke alternativer, hvor det ville være for komplisert å tegne ut absolutt alle alternativer. Det er derfor kun hovedlinjene og ordningene, herunder valgform mv. som er utarbeidet regeltekster til. De nærmere detaljer knyttet til enkelte av ordningene, f.eks. ordninger med kombinasjonsvalg, vil en kunne innarbeide i etterkant om en går inn for en slik ordning.

Om høringen

Høringsnotatet vil bli sendt på bred høring etter Kirkerådets møte. Høringsfristen er satt til 14. juni 2017, noe som vil innebære en høringsperiode på om lag to og en halv måned.

Menighetsrådene, de kirkelige fellerådene, bispedømmerådene, biskopene, de teologiske utdanningsinstitusjonene som har rett til å gi cand.theol.-utdanning, Norsk Kvinnelig Teologforening, fagforeningene, Kirkerådets utvalg for ungdomsspørsmål og KA Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter vil være høringsinstanser. Siden Åpen folkekirke leverte listeforslag i ni bispedømmer ved forrige kirkevalg, anses den organisasjonen også som en berørt instans. Høringen er åpen for alle innspill, noe som innebærer at også andre kan avgi høringsuttalelser.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det vises til høringsnotatets avsnitt 7.2 om økonomiske og administrative konsekvenser.

Arbeidet med kirkevalgreglene samt bearbeidelse av høringsuttalelsene vil gjennomføres innenfor sekretariatets tilgjengelige ressurser.